

APROBAT

Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare

_____ 2023

L.Ș

RAPORT ȘTIINȚIFIC

pentru anul 2022

privind executarea proiectului de cercetări științifice
Program de postdoctorat (2021-2022)

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”

Proiectul „Disparitățile socio-demografice și regionale ale mortalității în Republica Moldova” cu
cifrul 21.00208.8007.02/PD

Prioritatea Strategică Sănătate

termen de executare: 31 decembrie 2022

Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”

CEBAN Emil

Consiliul Științific

GROPPA Stanislav

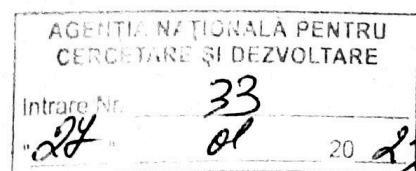
Conducătorul proiectului
(Postdoctorand)

PENINA Olga

L.Ș.

Chișinău 2023

1. Scopul și obiectivele propuse spre realizare în cadrul proiectului în anul 2022

Evaluarea disparităților socio-demografice și regionale ale evoluției mortalității în Republica Moldova în vederea identificării modalităților bazate pe dovezi de reducere a acestora.

2. Etapele în anul 2022

1. Analiza modificărilor structurii mortalității pe cauze de deces la nivel sub-național observate în ultimii 30 de ani în Republica Moldova;
2. Evaluarea mortalității excesive în funcție de vârstă și cauze de deces în Republica Moldova în comparație cu standardul european la nivel național;
3. Analiza disparităților regionale ale mortalității în Republica Moldova;
4. Prezentarea rezultatelor tezei de doctor habilitat la specialitatea „331.03. Medicină socială și management”.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor

1. Analiza modificărilor structurii mortalității pe cauze de deces la nivel sub-național observate în ultimii 30 de ani în Republica Moldova;
2. Analiza inegalităților regionale ale mortalității în Republica Moldova;
3. Evaluarea mortalității excesive în funcție de vârstă și cauze de deces în Republica Moldova în comparație cu standardul european la nivel național;
4. Vizită de lucru la Institutul Național de Studii Demografice din Franța (INED).
5. Prezentarea rezultatelor tezei de doctor habilitat la specialitatea „331.03. Medicină socială și management”.

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor

1. Au fost analizate modificările structurii mortalității pe cauze de deces la nivel subnațional (în funcție de mediul de reședință, nivelul de educație și starea civilă) în ultimii 30 de ani în Republica Moldova;
2. S-a efectuat analiza de autocorelare spațială a mortalității pe cauze de deces la nivel teritorial-administrativ pentru Republica Moldova în contextul analizei calității datelor primare.
3. S-a estimat nivelul mortalității excesive în funcție de vârstă și cauze de deces în Republica Moldova în comparație cu standardul european la nivel național;
4. A fost efectuată o vizită de lucru la Institutul Național de Studii Demografice din Franța (INED) în perioada 6/06/2022-25/06/2022.
5. Pregătirea materialelor primare ale tezei pentru verificare; scrierea/redactarea manuscrisului.

5. Rezultatele obținute (după caz; selectați rezultatul obținut)

❖ Manuscrisul tezei este realizat în volum de 90%

❖ Teza este la etapa de susținere în:

- a) unitatea primară
- b) Seminarul Științific de Profil
- c) Comisia de susținere publică
- d) Confirmare la ANACEC

- ❖ Teza a fost susținută și obținut titlul de DH la _____ (data) prin decizia Comisiei de susținere publică din cadrul _____ (Instituția), confirmată prin Decizia Consiliului de Conducere ANACEC nr. _____, din _____

6. Publicațiile la tema tezei de DH

1. Monografii

- 1.1. PENINA O., MESLÉ F., VALLIN J. Mortality trends by causes of death in the Republic of Moldova, 1965-2020. Nicolae Testemitanu State University of Medicine and Pharmacy of the Republic of Moldova, Institut National d'Etudes Démographiques, France. – Chișinău: Medicina, 2022. – 277 p. ISBN 978-9975-82-233
<https://library.usmf.md/ro/library/medicina-sociala-si-management/penina-o-mesle-f-vallin-j-mortality-trends-causes-death>
- 1.2. PENINA O. Regional mortality disparities in the Republic of Moldova. Nicolae Testemitanu State University of Medicine and Pharmacy of the Republic of Moldova. – Chișinău: Medicina, 2022. – 116 p. ISBN 978-9975-82-234
<https://library.usmf.md/ro/library/medicina-sociala-si-management/penina-o-regional-mortality-disparities-republic-moldova>

2. Articole în reviste de specialitate din străinătate (indexate în SCOPUS)

- 2.1. PENINA O. Geographical variation in mortality rate from liver disease in the Republic of Moldova. Archives of the Balkan Medical Union. 2022;57(2): 144–151 (IF–0.23).
<https://doi.org/10.31688/ABMU.2022.57.2.03>
- 2.2. PENINA O. Rural-urban disparities of mortality and causes of death in the Republic of Moldova. Archives of the Balkan Medical Union. 2022;57(3): 222–230 (IF–0.23).
<https://doi.org/10.31688/ABMU.2022.57.3.01>

3. Articole în reviste de specialitate din străinătate (indexate în DOAJ)

- 3.1. PENINA O. Cardiovascular mortality in Central and Eastern Europe: differences and similarities. Romanian Medical Journal. 2022;69(2): 50–56.
<https://doi.org/10.37897/RMJ.2022.2.2>

4. Articole în reviste din Registrul Național al revistelor de profil (indexate în DOAJ)

- 4.1. PENINA O. Geographical differentiation of mortality in the Republic of Moldova. One Health & Risk Management. 2022;3(4): 15–25. Category “B”
<https://doi.org/10.38045/ohrm.2022.4.02>
- 4.2. PENINA O. Regional changes in life expectancy and causes of death in Moldova after independence. Economy and Sociology. 2022;(1). Category “B+”
<https://doi.org/10.36004/nier.es.2022.1-07> pp. 72-86.
- 4.3. PENINA O., OBREJA G., RAEVSCHI E. Causes of excess mortality in the Republic of Moldova as compared to the European model. The Moldovan Medical Journal. 2022;65(1): 5–9. Category “B+” <https://doi.org/10.52418/moldovan-med-j.65-1.22.01>

5. Articole publicate în lucrările manifestărilor științifice internaționale

- 5.1. PENINA O. Changes in mortality inequalities between rural and urban populations in the Republic of Moldova after independence. In: *Creșterea economică în condițiile globalizării. Ediția 16, Vol.3*, 12-13 octombrie 2022, Chișinău. Chisinau, Moldova: INCE, 2022, pp. 27-38. ISBN 978-9975-3583-6-1.
https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/p-27-38_0.pdf

- 5.2. PENINA O. Mortality Trends and Causes of Death in Moldova, Ukraine and Romania. In: *European Population Conference 2022*. Groningen; 29 June – 2 July 2022, pp. 1-10. <https://epc2022.eaps.nl/uploads/210394>

7. Diseminarea rezultatelor proiectului

1. PENINA O. Mortality Trends and Causes of Death in Moldova, Ukraine and Romania. *European Population Conference 2022. Session 72 International perspectives on mortality*. Groningen; 29 June – 2 July 2022 (comunicare orală).
Programul conferinței (Sesiune 72): <https://epc2022.eaps.nl/sessions/72>
Rezumat: <https://epc2022.eaps.nl/abstracts/210394>
2. PENINA O. Geographic differentiation of life expectancy and causes of death in the Republic of Moldova after independence. *The 11th International Conference on Population Geographies. Session 7A Population Health II*; 25-27 August 2022; Tokyo, online (comunicare orală).
Programul conferinței și rezumat (p.29-30): <https://icpg2022.tokyo/>
3. PENINA O. Changes in mortality inequalities between rural and urban populations in the Republic of Moldova after independence. *International Scientific Conference "Economic Growth under the Conditions of Globalization", 16th edition. Session V Demographic Processes and Socio-Economic Sustainability*; 12-13 October 2022; Chisinau, NIER (comunicare orală).
Programul conferinței: https://ince.md/uploads/files/1665517808_programul-conferinta-2022-last.pdf
Rezumat (p.72): https://ince.md/uploads/files/1666077786_18-10-2022-book-of-abstracts-conf-2022-final.pdf

8. Concluzii în limba română și engleză

În anul 2022 Proiectul „Disparitățile socio-demografice și regionale ale mortalității în Republica Moldova” a avut ca scop analiza disparităților socio-demografice și regionale ale mortalității pe cauze de deces în Republica Moldova pe parcursul perioadei de independență. Pentru prima dată au fost analizate disparitățile sociale ale mortalității pe cauze de deces în funcție de mediul de reședință (urban/rural), starea civilă și nivelul de educație. Rezultatele studiului au arătat că populația din mediul urban, căsătorită și cu studii superioare a avut un risc de deces mult mai mic în comparație cu populația din mediul rural, necăsătorită și cu studii medii sau mai puțin. Cele mai vulnerabile categorii de populație au fost femeile necăsătorite, bărbații divorțați și populația cu studii primare sau mai puțin. Cele mai mari disparități relative au fost detectate pentru bolile infecțioase, bolile sistemului respirator și cauzele externe de deces la bărbații divorțați și femeile necăsătorite. Rezultatele principale ale Proiectului au fost discutate în cadrul conferințelor științifice internaționale, publicate în reviste naționale și internaționale. Manuscrisul tezei a fost redactat în volumul de 90% în limba engleză conform acordului de cotutelă a tezei de doctor habilitat încheiat între Școala Doctorală a USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova și Institutul Național de Cercetări Demografice din Franța.

In 2022, the "Socio-demographic and regional disparities of mortality in the Republic of Moldova" project aimed to analyse the socio-demographic and regional disparities of mortality by cause of death in the Republic of Moldova during the period of independence. For the first time, the social disparities in mortality by cause of death were analysed according to the place of

residence (urban/rural), marital status and level of education. The study showed that the population from urban areas, married and with higher education had a much lower risk of death than the rural population, those unmarried and with secondary education or less. The most vulnerable population categories were unmarried women, divorced men and the population with primary education or less. The largest relative disparities were detected for infectious diseases, respiratory system diseases and external causes of death in divorced men and unmarried women. The project's main results were discussed at international scientific conferences and published in national and international journals. The thesis manuscript was written in the volume of 90% in English according to the agreement of co-supervision of the doctoral habilitation thesis concluded between the Doctoral School USMF "Nicolae Testemițanu" from the Republic of Moldova and the National Institute of Demographic Research from France.

Conducătorul proiectului PENINA Olga, dr. șt. med., conf. univ.

(semnătura)

DEVIZUL DE CHELTUIELI PE ANUL 2022

Denumirea codurilor economice	Codul economic	Total	Inclusiv	
			Buget (resurse generale), mii lei	Cofinanțare mii lei
Burse de studii a studenților autohtoni	281211	95,4	95,4	
Deplasări de serviciu în interiorul țării	222710			
Deplasări de serviciu peste hotare	222720	24,6	24,6	
Servicii de editare	222910			
Servicii neatribuite altor aliniate	222990			
Procurarea materialelor pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri	335110			
Procurarea altor materiale	339110			
Total		120,0	120,0	

Directorul organizației Emil CEBAN

Emil Ceban

Șef Departament Economie, Buget și Finanțe Svetlana LUPAȘCO

Svetlana Lupășco

Conducătorul proiectului (postdoctorandul) Olga PENINA

Olga Penina

